

Folktandvårdens syn på utredning av ägandeform

Inledning

Landstinget utreder om det är lämpligt att sälja ut hela eller delar av Folktandvården Stockholms län AB.

Vem som ska äga Folktandvården är en politisk fråga och inget som Folktandvården tar ställning till. Folktandvården har dock kompetens och erfarenheter som kan vara värdefulla för utredningen, ägaren och allmänheten.

Folktandvården vill självfallet vara ett stöd i utredningsarbetet genom att bistå med det faktaunderlag som företagets ägare efterfrågar angående organisationsform och länsbornas tandhälsa och tandvårdsbehov. Folktandvården har därför formulerat denna första kortfattade lägesorientering som ett stöd för utredning och ägare.

För vidare frågor kontakta:
Harald Abelin, vd
Folktandvården Stockholms län AB
ceo@ftv.sll.se

Nuläge

Folktandvården agerar idag på en konkurrensutsatt marknad. Länets tandvårdspatienter väljer fritt mellan sammanlagt cirka 1600 vårdgivare, varav Folktandvården är en. Cirka åtta av tio föräldrar i länet väljer att låta sina barn gå till Folktandvården. Ungefär var femte vuxen går till Folktandvården.

Folktandvården bedriver verksamhet inom områdena allmäntandvård, specialisttandvård och medicinsk tandvård. Hos Folktandvården kan en kund få avancerade ingrepp för en förbättrad munhälsa, men också estetisk tandvård på ett säkert sätt. Våra 2 000 medarbetare erbjuder varje år ca 500 000 kunder allmäntandvård och specialisttandvård, motsvarande 1.3 miljoner besök.

En nyligen genomförd medarbetarenkät visar att Folktandvården har den mest nöjda personalen inom hela landstingsorganisationen.

Utmaningar

Det är ett politiskt beslut om Folk tandvårdens ägandeformer ska förändras. Folk tandvården vill hjälpa sina ägare att ha ett så belysande beslutsunderlag som möjligt. Därför finns i detta dokument ett antal aspekter som Folk tandvården uppmanar landstinget att beakta i samband med utredningen om eventuellt förändrade ägande- eller organisationsformer för Folk tandvården beslutas.

Konkurrens

Folk tandvården agerar på en konkurrensutsatt marknad. En god konkurrens är positivt för utvecklingen av tandvården i länet. Det är också viktigt för att länets invånare ska ha en mångfald av aktörer att välja bland när de ska gå till tandläkaren.

Folk tandvården är en stor aktör på marknaden vilket är något som innebär både möjligheter och risker. Då folkvalda styr verksamheten minskar risken att ett så stort företag skapar en skev marknad genom att till exempel köpa upp mindre kliniker. En privat aktör kan inte regleras på ett sådant sätt.

Utredningen bör säkerställa att konkurrensen inte försämras vid en eventuell utförsäljning. En sådan utredning bör också beakta risken att det skapas en skev konkurrenssituation då en stor aktör säljs ut för en privat marknad.

Priser

Idag finns en kontroll över tandvårdspriserna i länet genom att Folk tandvårdens prislista bestäms av landstinget. Detta gör att priserna på marknaden inte skenar iväg. Genom Folk tandvårdens storlek skapas också stordriftsfördelar vilket gör att så mycket medel som möjligt kan gå till patientverksamhet istället för till overheadkostnader.

Ett beslut om privatisering bör inte tas i hopp om att detta per automatik skulle leda till lägre priser på tandvården i länet. Mycket pekar snarare på den motsatta effekten.

Utredningen bör genomföra konsekvensanalys av hur priserna på tandvårdstjänster i länet kommer att påverkas vid en eventuell utförsäljning av Folk tandvården.

Sistahandsansvar

Folk tandvården har idag ett så kallat sistahandsansvar. Det innebär att vi inte säger nej till att behandla en patient. Vi behandlar också patienter från så kallade köpsvaga grupper som ofta kan anses olönsamma att behandla.

Utredningen bör undersöka hur en eventuellt helt privatiserad marknad ska kunna garantera behandling till patienter som inte anses lönsamma. Det är viktigt att hitta en god lösning för det så kallade "sistahandsansvaret", så att alla invånare i Stockholms län även fortsättningsvis ska få samma möjligheter till god tandvård.

Utredningen bör också beakta den kritik som framkommit vad gäller vårdkvaliteten när den uppsökande tandvården för till exempel äldreboenden lades ut på privata aktörer. En analys av den uppsökande verksamheten kan ge viktig information som kan användas för att minska risken att ett liknande resultat uppstår av en eventuell privatisering av Folk tandvården.

En sammanhållen tandvård

Idag finns allmäntandvård, specialisttandvård och medicinsk tandvård samlad inom samma organisation. Detta medför en rad fördelar som gagnar kundernas intressen och som därmed bör behållas, oavsett ägare.

En viktig fördel med en sammanhållen tandvård är att kvaliteten på tjänsterna som erbjuds är hög tack vare den kunskapsöverföring och det samarbete som finns mellan specialisttandvård och allmäntandvård. Att dessa funktioner finns under samma tak gör Folktandvården unik och genererar en ständig kvalitetsutveckling som var och en har nytta av när de besöker tandläkaren.

Dessutom finns det en tydlig nytta för kunden som vet att all den hjälp han eller hon behöver finns samlad inom en och samma organisation. Den sammanhållna tandvården innebär också att Folktandvården kan erbjuda generösa öppettider året runt och inte stänger för semester och att det genom ett enhetligt journalsystem lätt går att få sammanställd tandhälsodata för större delen av länet.

I dag kan Folktandvården tack vare den sammanhållna tandvården ganska lätt genomföra stora gemensamma folkhälsoinsatser som till exempel preventionsprogram där vi jobbar med preventiv tandvård. Dessutom kan Folktandvården idag erbjuda specialistutbildningar med praktik inom alla vårdgrenar.

Utredningen bör tillse att fördelarna med dagens sammanhållna tandvård bibehålls. Om Folktandvården styckas upp och delar av organisationen säljs finns en uppenbar risk att dessa fördelar försvinner. Oavsett ägandeform bör Folktandvården bibehållas som en sammanhållen organisation.

Framtid

Landstinget har många skäl att vara stolta över Folktandvården, men självfallet finns alltid en förbättringspotential.

Folktandvården får allt tuffare konkurrens, något som är positivt och som driver fram förbättringar av tjänster och produkter.

Folktandvården har påbörjat ett större förändringsarbete och har inlett med en marknadsundersökning som kommer att sammanställas under våren. Detta arbete anser vi är viktigt för att kunna utveckla Folktandvården i en riktning som ligger mer i linje med den konkurrensutsatta marknad som företaget numer agerar på.